

Tekstinäyte A. Kiven Seitsemästä veljeksestä – www.seitsemanvaljesta.net / Veljesten esittely
Opetusohjelma verkossa www.seitsemanveljesta.net

Matkalla Impivaaraan

JUHANI. Ihminen on merenkulkija elämän myrskyisellä merellä. Niinhän mekin nyt purjehdimme armaista syntymänurkistamme pois, purjehdimme vankkurilaivallamme eksyttävien metsien halki Impivaaran jyrkkää saarta kohden. Ah!

TIMO. Eihän paljon puutu, etten tuhri kyyneleitä poskiltani, minä sammakko kanssa.

JUHANI. Sitä en ihmettele, katsottuani omaan poveeni tällä murheen hetkellä. Mutta ei auta tässä maailmassa, vaan olkoon miehen sydän aina kova kuin valkoinen harakankivi. Matkamieheksi on ihmislapsi syntynyt tänne, täällä ei ole hänellä yhtään pysyvää sijaa.

TIMO. Täällä käyskelee hän vähän ajan, keikkuu ja kiikkuu kunnes hän vihdoinkin kännistyy ja nääntyy kuin rotta seinän-juureen.

JUHANI. Oikein sanottu, viisaasti juteltu!

SIMEONI. Ja jos olis siinä sitten kaikki; mutta silloinpa vasta.

JUHANI. Tulee leivisköistämme kysymys, tahdoit sinä sanoa. Totta!

TIMO. Silloin tulee sanottavaksi ilman yhtään vilppiä ja viekastusta: tässä olen minä ja tässä on, Herra, leiviskäs.

SIMEONI. Aina pitäisi ihmisen muisteleman loppuansa; mutta hän on paatunut.

JUHANI. Paatunut, paatunut, sitä ei taida kieltää. Mutta sellaisiahan, Jumala nähköön, olemme kaikki tämän taivaan alla. Kuitenkin koetamme täyttää päättä elää tästälähin niinkuin hurskasten urosten tulee, kun kerran olemme tänne oikein ehtineet sijoittua ja saaneet itsellemme lämpöisen rauhanmajan. Tehkäämme, veljet, ankara liitto ja heittäkäämme pois kaikki synnin eljet, kaikki viha, riita ja vaino täällä lintukodossa. Pois viha, vaino ja ylpeys.

EERO. Ja prameus.

JUHANI. Niin!

EERO. Ja koreat, synnilliset vaatteet.

JUHANI. Niin!

EERO. Letkuvat kirkkokäässyt ja kaikki koreat kirkon kemputtimet.

JUHANI. Mitä? Mitä sinä puhut?

SIMEONI. Hän veistelee taas.

JUHANI. Minä huomaan sen. Katso etten tempaa niskastasi kiinni, jos nimittäin huolisin houkon puheista, mutta enhän sitten olisikaan mies, en toisesti olisikaan.--Kuinka pitelet, sinä peevelin kirottu nallikka, sitä kukkoa? Miksi porahtelee elikkoparka?

EERO. Korjasin vaan sen siipeä, joka riippui.

JUHANI. Kyllä minä sinun korjaan kohta. Katso etten ota niskastas. Tietäkää, että on siinä paras kukko koko kihlakunnassamme virkansa toimessa; aina tarkka ja luotettava. Ensi kerran kiekuu hän kello kahdelta, toisen kerran neljältä, joka on paras nousun aika. Siitä kukosta on meille paljon hausketta täällä sydänmaassa.--Ja kissa sitten tuolla kuorman harjalla! Voi sinua Matti-poikaa! Siellähän keikut ja heilut ja katselet pussin lävestä ulos, naukuen aivan surkeasti. »Voi äijä-rukka, vanha sukka!» eihän ole sinulla enää juuri monta päivää täällä tassuteltavana. Silmäs käyvät jo kovin tummiksi ja karhealta kuuluu naukumises. Mutta ehkäpä kuitenkin kostut vielä, päästyäsi lihaviin metsähiirien niskaan. Toivonpa niin. Mutta teitä, Killi ja Kiiski, armoittelen kuitenkin enimmäin kaikista. Niinkuin me itse, olette tekin siinneet, syntyneet ja kasvaneet Jukolassa, kasvaneet omina veljinämme. Ah kuinka palavasti katselette minua silmiin! Niin, Killi, niin, minun Kiiski-poikani, niin! Ja heittelette häntäänne noin iloisesti! No ettehan tiedä, että nyt jätämme ihanaisen kotomme. Voi teitä kurjia! Minun täytyy itkeä, täytyy.

TIMO. Katsos kuinka neuvoit äsken itse. Pidä sydämesi jyrkänä, sydämesi jyrkänä.

JUHANI. En voi, en voi, heittäissäni kultaisen kodon.

TUOMAS. Painaahan tämä päivä miehen mieltä; mutta Impivaarassa on meillä pian toinen koto ja kohta ehkä yhtä rakas.

JUHANI. Mitä sanoit, veljeni? Ei maassa eikä taivaassa ole paikkaa niin rakasta kuin se, jossa synnyimme ja kasvoimme ja jonka tantereilla pieninä piimäpartaisina piehtaroitelimme.

AAPO. Tosin musertaa sydäntämme jäähyväishetki; sillä kotopensas on jänöllekin rakas.

JUHANI. Kuinka sanoi emojänis ennen, koska hän, huomaten itsensä uudestaan tiineeksi, käski pienen poikansa luotansa pois, pois tulevien

tieltä?

TIMO. »Lähdeppäs jo matkahasi, poikaseni, pienoiseni, ja muista aina mitä sanon: missä risu, siinä vipu, missä laukku, siinä loukku».

JUHANI. Niin hän sanoi pojallensa, ja läksi poika taaputtamaan pois; hän taaputteli, töllitteli pitkin ahoa ja nummen syrjää, töllötteli, halkinen huuli vilpittömässä irvissä. Niin asteli hän kodostansa, ja murheellisesti paistoi ilta.

EERO. Se oli Jänis-Jussi.

JUHANI. Anna olla vaan.--Niin hän läksi kodostansa ja niinpä lähdemme myöskin me. Jää hyvästi, koto! Porrastasi, tunkiotasi tahtoisin suudella nyt.

AAPO. Niin, veljeni. Mutta koettakaamme karkoittaa tämä mielen synkeys pois. Kohta on meillä tekeillä tuima toimi ja työ, kohta jumisevat hirret, kirveet paukkuu, ja ylös kohden taivasta kohoopi huikea pirtti Impivaaran aholla, keskellä jylyä metsiä. Katsokaat: johan ankarassa korvessa, kuusien kohinassa retkeilemme.

Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä (5. luku)